

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.03.1992, sp. zn. 5 Co 441/92, ECLI:CZ:KSCB:1992:5.CO.441.1992.1

Číslo: 48/1993

Právní věta: I když je osoba umístěná v psychiatrické léčebně původně s vlastním souhlasem teprve v průběhu léčby omezena ve volném pohybu nebo ve styku s vnějším světem, je třeba, aby soud posoudil, zda došlo k převzetí do ústavu ze zákonných důvodů (uvedených zejména v ustanovení § 23 odst.4 zákona č.20/1966 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č.86/1992 Sb.).

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 31.03.1992

Spisová značka: 5 Co 441/92

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Držení v ústavu zdravotnické péče, Řízení před soudem

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48

I když je osoba umístěná v psychiatrické léčebně původně s vlastním souhlasem teprve v průběhu léčby omezena ve volném pohybu nebo ve styku s vnějším světem, je třeba, aby soud posoudil, zda došlo k převzetí do ústavu ze zákonných důvodů (uvedených zejména v ustanovení § 23 odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 86/1992 Sb.).

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 31. 3.1992, [5 Co 441/92](#)).

Okresní soud v Pelhřimově usnesením rozhodl, že u J. S., umístěného v prvním týdnu měsíce ledna 1992 v psychiatrické léčebně v Ž., došlo k převzetí do ústavu ze zákonných důvodů (§ 191 a odst. 1 o. s. ř.). V odůvodnění tohoto usnesení soud uvedl, že pacient se dobrovolně zavázal podstoupit léčbu, která předpokládá i určité omezení pohybu léčeného. Na tom nemění nic, že pacient po útěku z léčby 23. 1. 1992 byl propuštěn.

Proti usnesení o umístění do ústavu ze zákonných důvodů se J. S. odvolal. Ve svém odvolání uvedl, že začátkem ledna 1992 požádal primářku o propuštění z léčení, avšak byl odmítnut. Jinak je pravdou, že nastoupil do léčebny dobrovolně a z léčby odešel sám 23. 1. 1992. Navrhoval, aby rozhodnutí

soudu prvního stupně bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že soud prvního stupně vydal usnesení na základě nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci.

Podle ustanovení § 191a odst. 2 o. s. ř., je-li osoba, která byla přijata do zdravotnické péče se svým písemným souhlasem, omezena ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem až v průběhu léčby, je ústav povinen dát oznámení soudu podle ustanovení § 191a odst. 1 o. s. ř. do 24 hodin poté, kdy k takovému omezení došlo.

Podle ustanovení § 191b odst. 1 o. s. ř. o každém převzetí nemocného, o němž je ústav povinen učinit oznámení podle ustanovení § 191a o. s. ř., zahájí soud, v jehož obvodu je ústav, řízení o vyslovení přípustnosti převzetí do ústavu, ledaže převzetí nařídil soud v jiném řízení. Podle ustanovení § 191b odst. 4 o. s. ř. do 7 dnů ode dne, kdy došlo k omezení podle ustanovení § 191a o. s. ř., soud usnesením rozhodne, zda k převzetí došlo podle zákonných důvodů (§ 191a odst. 1 o. s. ř.). Z citovaných ustanovení tedy vyplývá, že i v případě, kdy nemocný dal souhlas k léčbě, ale později došlo k omezení jeho volného pohybu nebo styku s vnějším světem, musí soud zahájit řízení o vyslovení přípustnosti převzetí do ústavu zdravotnické péče a musí zkoumat, zda k převzetí došlo ze zákonných důvodů (viz § 191a odst. 1 o. s. ř.). Zákonné důvody jsou důvody uvedeny ve zvláštním předpisu, a to konkrétně v ustanovení § 23 odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 86/1992 Sb., a tímto zákonným důvodem nemůže být jen písemný souhlas nemocného. Soud prvního stupně nesprávně odůvodnil své rozhodnutí tím, že nemocný se dobrovolně zavázal podstoupit uvedenou léčbu. Tento souhlas nemocného se stává bezpředmětným v tom okamžiku, kdy je omezen ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem.

Z obsahu spisu vyplývá, že v daném případě byla sice primářka psychiatrické léčebny slyšena soudem prvního stupně k otázce přípustnosti převzetí J. S. do ústavu, avšak její výpověď se omezila na konstatování skutečností, že jmenovaný s léčbou vyslovil souhlas. Podle názoru odvolacího soudu jde o nepochopení toho, že písemný souhlas se stává právně irelevantní v okamžiku, kdy je osoba, přijatá do zdravotnického zařízení podle svého písemného souhlasu, omezena ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem. V okamžiku omezení volného pohybu nebo styku s vnějším světem nastává ze zákona povinnost zkoumat, zda toto omezení je z důvodů, jež jsou uvedeny ve zvláštním předpise, jak je to předpokládáno v ustanovení § 191a odst. 1 o. s. ř. Zákonné důvody jsou pak konkrétně uvedeny v ustanovení § 23 odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb. (ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 86/1992 Sb.). Proto odvolací soud postupoval podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) a odst. 2 o. s. ř., zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. V dalším řízení se soud bude muset zabývat otázkou, zda byl J. S. omezen ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem v průběhu léčby a zda se tak stalo z důvodů uvedených ve zvláštním předpise. Teprve potom bude moci rozhodnout, zda převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče bylo přípustné. K tomu je třeba provést opakovaný výslech příslušných lékařů a objasnit zejména i skutečnost, zda pacient byl z léčby 23. 1. 1992 propuštěn, a jaké byly tedy zákonné důvody pro převzetí pacienta do ústavu začátkem ledna 1992, jestliže již 23. 1. 1992 tyto zákonné důvody zřejmě pominuly.

Závěrem lze ještě dodat, že nemocnému J. S. měl být ustanoven opatrovník podle ustanovení § 191b odst. 2 o. s. ř., protože zřejmě nemá jiného zástupce s ohledem na svůj věk. Soud prvního stupně

vycházel z toho, že zástupcem J. S. jsou jeho rodiče, ovšem pomíjel, že J. S. je již zletilý. Ze zákona tedy nevyplývá, že by jeho zástupci byli rodiče, a jmenovanému měl být proto ustanoven pro toto řízení opatrovník (přičemž tímto opatrovníkem pro řízení mohl být ustanoven některý z jeho rodičů).